

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 160 Lei

CUVANTAREA

P. S. Sale Părintelui Episcop Dr. Andrei Magieru la deschiderea cursurilor dela Academia Teologică Ortodoxă Română din Arad

Între cei doisprezece Apostoli, aleși de Mântuitorul nostru Iisus Hristos, este unul singur care, după tradiția bisericească, a primit numirea de „teologul”. E Ioan, cel mai tânăr dintre cei doisprezece Apostoli.

„Doisprezece Apostoli și unul din ei „teolog”!

— Este, oare, o nedreptate pentru cei unsprezece acest privilegiu?

Numele de „teolog” îl veți purta și voi. Veți purta și numele de „Apostol”.

Ioan, din smerenie, niciodată nu se numește pe sine cu numele, ci numai ca „ucenicul pe care-l iubea Domnul”.

La Cina cea de taină, din toți cei doisprezece Apostoli, el a fost singurul, care și-a aplecat capul pe pieptul lui Iisus; pe acel piept sbuciumat, pentru ca de-aci să asculte bătăile inimii Lui și tragedia ce se pregătește pentru Mântuitorul și tot de aci să deslușească cele ce vor urma după toate aceste sbuciumări. Raportul acesta, de intimitate sufletească cu Iisus Hristos, l-a avut numai Ioan.

„Teolog” nu înseamnă numai cel care învață despre Dumnezeu, ci „teolog” înseamnă ceva mai mult: a simți pe Dumnezeu, a privi mai adânc în ființa Lui și a sta în raport de iubire și comuniune cu Dumnezeu.

Apostolul Ioan a fost în stare să privească mai adânc învățăturile eterne ale mântuirii. Filosofia lui creștină este izvorul misticeii. El este acela care ne-a dat cele două definiții despre Dumnezeu: În prima epistolă a sa spune că, „Dumnezeu este *lumină* și nici un întuneric nu este întru El” și în a doua epistolă a sa spune că „Dumnezeu este *iubire*”. Aceasta este taina Teologiei.

Lumina fără iubire nu ne poate apropia de Dumnezeu, iar iubirea aprinde lumina în suflet.

Teolog înseamnă a fi un urmaș al lui Ioan; înseamnă un om caremăcar odată a odihnit pe pieptul Mântuitorului; și de-acolo a ascultat, ca și Ioan, bătăile inimii Lui și din ele a descifrat iubirea.

Sunteți voi vrednici să stați cu capul pe pieptul Mântuitorului? Dacă da, atunci puteți spune și voi că sunteți teologi.

Trei sunt momentele asupra cărora va trebui să meditați înainte și după intrarea în Teologie: *vocația*, care, dupăcum ne spune Apostolul Pavel, înseamnă predispoziția pentru „cunoștința și înțelegerea celor sfinte”; un dar deosebit al omului de a pătrunde tainele dumnezeiești. Cine n'are vocație, dragoste pentru Hristos, n'are ce căuta în Teologie; al doilea moment de meditație al teologului este: *pregătirea* teologică și al treilea este: *apostolatul*, (trimiterea), preoția.

Teologia nu este formată din studii disparate, care rămân în sufletele noastre părți ce nu se integrează niciodată. Nu. Pregătirea teologică nu este o asimilare de cunoștințe teologice, ci o transformare sufletească. Apostolul Pavel deosebește două feluri de înțelepciuni: înțelepciunea omenească și înțelepciunea dumnezească. Voi veniți aci să învățați înțelepciunea lui Dumnezeu. În toată gândirea teologică Dumnezeu este începutul și sfârșitul. Apostolul Pavel spune că: „În Dumnezeu trăim, în El ne mișcăm și în El suntem”. Viețuim, trăim și suntem atunci când cunoaștem pe Dumnezeu. Tot Ap. Pavel spune că, „dela El, prin El și spre El sunt toate”...

Pentru noi teologii lumea nu constă din patru puncte cardinale disparate.

Pentru noi, aceste patru puncte cardinale sunt unite într'o Cruce. Noi trebuie să înțelegem ce este Crucea, suferința, singura cale spre desăvârșire. Înțelepciunea lui Dumnezeu, pleacă dela El, ne arată rostul vieții, desăvârșirea, iar veșnicia este ținta noastră. În fiecare clipă, teologul interpretează viața după principiile veșniciei.

Apostolul Ioan înșiră trei dușmani care stau în calea mântuirii omului.

Primul dușman este *Satana*, știința și înțelepciunea omenească falsă, care caută să ne taie calea spre Dumnezeu.

Al doilea dușman este *trupul* care ne trage în jos. Acesta trebuie să fie un templu al Duhului Sfânt.

Al treilea dușman este *lumea*. Care lume? Lumea făcută de Dumnezeu? Nu. Lumea necredinței cu toate mijloacele ei. „Voi nu sunteți din lumea aceasta. De ați fi din lumea aceasta, lumea v'ar iubi pe voi... Nu este ucenic mai presus de învățătorul, nici slugă mai presus de stăpânul său. Dacă m'au urât pe Mine, și pe voi vă vor urî“, zice Mântuitorul către Apostolii săi.

Iată cei trei dușmani și ai teologului.

Când veți primi taina preoției veți deveni și voi Apostoli. Tot ceea ce s'a spus către Apostoli se va spune și vouă. Apostolul, preotul, este un „Hristofor“, adică poartă în sine pe Hristos în lume, un canal curat al ha-

rului lui Dumnezeu.

Apostolul Pavel zice în prima sa epistolă către Timotei: „Păzește-te pe tine însuși și învățătura; stăruiește în ea, căci făcând aceasta și pe tine te va mântui și pe cei care te ascultă“. Să avem în minte și mântuirea noastră.

Gândiți-vă, deci, la aceste trei momente: vocația, pregătirea teologică și apostolatul de preot.

Anul acesta școlar începe după Dumineca învierii Fiului văduvei din Nain.

Mă întreb: Oare acești tineri care vin tocmai acum la școală nu sunt și dânșii ca niște fii morți pentru lume cari vin acum să se facă vii prin Hristos?

Acela învie cu adevărat care învie la o nouă viață cu Hristos, iar El vrea să vă facă, pe voi toți, vii.

Cutremurați-vă la cuvintele pe care le-a spus Mântuitorul Apostolilor: „Eu v'am ales pe voi din lume“...

Voi sunteți aleși, astăzi, din lume. Mântuitorul vrea să vă ia cu El. V'a dat astăzi, Trupul și Sângele său, care este în voi. Fiți vrednici de dragostea Lui. Depărtați-vă de lume și răspundeți dragostei lui Hristos cu dragostea inimii și a sufletului vostru.

Cu aceste cuvinte, rog, eu, pe bunul Dumnezeu, să binecuvinteze râvna Profesorilor voștri și să lumineze mintea voastră spre înțelegerea și urmarea învățăturilor ce le primiți în această școală teologică.

Dumnezeu să vă binecuvinteze.

Deschiderea festivă a cursurilor la Academia Teologică

Dupăce prelegerile celui al 123-lea an de studii la Academia de Teologie din Arad au început la 4 Octomvrie 1943, — prin rugăciunea de chemare a Duhului Sfânt, oficiată în Capela Academiei de către Păr. prof. Dr. P. Deheleanu, în prezența profesorilor și a studenților, — inaugurarea festivă s'a făcut Joi în 14 Octomvrie.

În ajunul zilei studenții au fost spovediți, iar la sf. Liturghie a sârbătoarei Cuv. Paraschiva au fost împărtășiți. A urmat în aula Academiei festivitatea deschiderii cursurilor.

După cântarea „Tatăl nostru“, executată de corul studenților, condus de Păr. prof. P. Bancea, Păr. Rector Dr. N. Popoviciu a rostit o instructivă *cuvântare*, din care reproducem partea următoare:

...Fără îndoială că astăzi mai mult ca oricând trebuie să ne dăm seama că preoția, mai presus decât oricare slujbă lumească, este o slujbă sfântă, o lucrare în slujba lui Dumnezeu și a Bisericii, pentru

mântuirea și sfluițirea oamenilor, și că preoții sunt „slugi ai lui Hristos și iconomi ai tainelor lui Dumnezeu“ (I. Cor. 4, 1). *D-Voastre, luând chiar astăzi sfântul trup și sângele scump al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, V'ați împărtășit cu cea mai sublimă dintre aceste sfinte taine. Prin urmare D-Voastre ca studenți teologi încă de pe băncile acestei școale trebuie să vă considerați ca servitori ai Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pregătindu-Vă pentru viitoarea misiune de administratori nu ai unor lucruri pământești și lumești, ci ai lucrărilor mistice, dumnezeiești. Studentul teolog să-și dea seama că în calitatea sa de viitor administrator al tainelor Mântuitorului nostru Iisus Hristos va avea o situație ce nu se poate asemăna cu nici o funcțiune lumească, deoarece funcțiunea de liturgisitor îl pune pe preot în contact intim cu Dumnezeu, sau, după cum spune Sf. Grigorie Teologul, preotul stă alături de îngeri, preamărește pe Dumnezeu alături de arhangheli, aduce jertfe la alta-*

rul cel de sus, luând parte la slujba de preot împreună cu Iisus Hristos (Despre fugă cap. 73). Iar Sf. Ioan Gură pe Aur este de părerea că preoția este mai presus și de puterea regală, care în fața lui Dumnezeu este cu mult mai mică, decât demnitatea sacerdotală (Despre preoție, cartea IV cap. 1). Aceasta de o parte fiindcă preotul lucrează tainele dumnezeiești, și de altăparte fiindcă lui îi sunt încredințate sufletele oamenilor, cari sunt incomparabil mai prețioase decât oricare lucruri pământești. De aici rezultă și marea responsabilitate a preotului în fața conștiinței sale, a oamenilor, a autorității bisericești și a lui Dumnezeu. Firește că purtătorul oricărei demnități are responsabilitate mai mică sau mai mare în raport cu atribuțiile ce le are, dar preotul, căruia îi sunt încredințate bunurile cele mai prețioase din lume, sufletele oamenilor, are și o responsabilitate mult mai mare, decât oricare alta din lume. „Pentru că ce va folosi omul dacă va fi câștigat lumea întreagă, iar sufletul său îl va fi pierdut? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Mat. XVI 26). Pentru mântuirea sufletelor oamenilor, Mântuitorul nostru Iisus Hristos a pătimit, și-a dat sângele său și și-a jertfit viața sa. De aceste suflete răscumpărate cu un preț atât de infinit de scump este responsabil preotul chiar cu sufletul său. Căci zice Sf. Ioan Gură de Aur: „Păstorul, care pierde oile, fie că le-ar fi răpit lupii, fie că le-ar fi furat hoții, fie că ele ar fi pierit de molimă sau printr'o oricare altă întâmplare, va găsi poate iertare dela stăpânul turmei, plătind paguba. Acela însă, căruia fiindu-i încredințată grija de oameni, această turmă cuvântătoare a lui Hristos, lasă să se piardă cineva, va răspunde nu cu averea, ci cu sufletul său” (Despre preoție cartea II cap. 2).

Iată, iubiți studenți, pentru ce fel de misiune grea, dar sublimă, Vă pregătiți în această școală. Prin urmare cu cât mai presus de oricare alta din lume este misiunea de preot, cu atât mai mare trebuie să fie și râvna și străduințele celor, cari se pregătesc pentru ea. Spre a se putea pregăti pentru această sublimă misiune studentul teolog înainte de toate trebuie să se emancipeze de concepțiile lumești de viață, să-și formeze un zid de apărare față de influențele lumești, să rupă cu trecutul și să-și îndrepte privirile spre țeluri mai înalte, mai idealiste, străduindu-se ca să ajungă exponentul cel mai ales al idealismului creștin în societatea de astăzi, îmbibată de concepții inferioare, materialiste. Mai ales ceice au intrat aici pentru prima dată trebuie să-și examineze conștiința, dacă simțesc în sufletul lor puterea de a deveni astfel de preoți, cari să poată corespunde cerințelor înalte legate de misiunea dumnezeiască a preoției și să-și dea seama de faptul că diploma de absolvire a acestei școli nu este numai un certificat despre câștigarea unor cunoștințe, ci mai presus de toate de posedarea calităților cerute unui bun îndrumător de su-

flete, unui bun și credincios slujitor al lui Hristos și administrator al tainelor lui Dumnezeu. Așadară dacă cineva dintre D-Voastre și-ar fi fixat ca țintă principală a vieții sale câștigarea unui loc mai confortabil în societate, dacă ar vedea fericirea în bogăție cât mai mare, sperând că la aceasta va ajunge mai ușor prin slujba de preot la o parohie cu venituri cât mai mari, acela a greșit drumul când a venit aici și își va pierde degeaba timpul scump al vieții sale. Acela, în interesul său propriu, trebuie să-și tragă consecințele cât mai repede și să-și îndrepte pașii spre altă carieră. Ceece însă și-a ales ca țintă a vieții nu câștigarea de averi și plăceri lumești, ci a ținut la un scop mai înalt, mai idealist, și găsește plăcere în perfecționarea morală a sa și a altora, în bunurile sufletești, acela a nimerit bine venind aici și se va bucura de cea mai mare mulțumire sufletească.

Este adevărat că și în cariera de preot veți avea multe piedeci și greutăți. Totuși pot să afirm cu certitudine că dacă veți deveni preoți buni, Vi se rezervă mari plăceri și bucurii sufletești, mai ales atunci, când veți ajunge să vedeți cu ochii rodul muncii D-Voastre, când veți constata că ați reușit să îndreptați și pe alți oameni spre idealul de creștini adevărați, iar nu numai cu numele.

Căci după cum am spus, D-Voastre ca preoți, Vi se vor încredința spre îngrijire și cultivare ceace este mai prețios în lumea aceasta: sufletele oamenilor. Și dacă este mare bucuria unui medic trupesc, care poate să restituie sănătatea unui om bolnav, cu atât mai mare va fi mulțumirea D-Voastre ca preoți, dacă veți reuși să vindecați sufletele bolnave de bolile morale și să le dați sănătatea dorită, câștigându-le echilibrul sufletelesc, ce l-au pierdut în frământările lumii de azi, zguduită până în temelii sale de cataclismul războiului groasnic, cum nu s'a mai pomenit până azi în întreaga istorie a omenirii...

După cântarea „Ție” de Vorobchievici, P. S. S. Părintele Episcop Andrei a rostit o luminoasă și înălțătoare prelegere inaugurală, pe care o publicăm după notele stud. A. Petric în fruntea revistei.

Festivitatea s'a încheiat prin cântarea: „Pre Stăpânul...”

După rostirea predicii

Păstorul de suflete cu zel apostolesc, prin rostirea predicii, nu-și consideră lucrul încheiat. Prin predică, el a sămănat o sămăntură nouă și precum sămăntătorul, după ce a sămănat, nu se desinteresează de pământul lucrat, tot astfel procedează și păstorul de suflete cu zel apostolesc, în ceea ce privește predica sa. Ii mulțumește, mai întâiu, lui Dumnezeu pentru ajutorul cu care l-a sprijinit, în lucrarea sa de predicator. Apoi cere, necontenit, dela Dumnezeu, prin rugăciuni ferbinți, să binecuvinteze, să păzească

și să facă să rodească binele, care a încolțit în inimi, în urma predicii rostite. Cutare sămânță a căzut în pământ bun, a început să încolțească, și să se desvolte frumos. Ochiul lui Dumnezeu vede sămânțatura, care iese din pământul inimilor, în urma predicării. Predicatorul a sămănat, a sădit. Rezultatul ce se arată e lucrul lui, de aceea se și poartă, cu atențiune deosebită, față de dânsul, închinându-l, prin rugăciuni ferbinți, în paza lui Dumnezeu.

Se poate în urma predicării subiectul tratat să pună stăpânire puternică și asupra inimii lui și să deștepte, în sufletul lui, hotărâri sfinte. Să năzuiește, deci, să vină în clar cu ele, și-le notează și face ca ele să rămână stabile.

Se gândește, mereu, asupra predicii rostite și încearcă să afle, ce anume le-a plăcut mai mult ascultătorilor săi, precum și eventualele greșeli și defecte. Dacă n timpul predicării, i-a venit în minte vre-o idee bună și-o notează, ca s'o poată întrebuința, cu folos; mai târziu.

Succesul bun nu-l amețește, iar în succesul nu-l face posomorât. În caz de succes, nu ține seamă de eventualele manifestări de apreciere din partea ascultătorilor, nu vorbește de ele, nu dă prilej altora să-i laude predica, nu întreabă pe unul sau pe altul, de i-a plăcut predica, sau ba, decât, poate, în cazul când ar vrea să se informeze asupra greșelilor făcute (aceasta însă o face cu mare prudență). În caz de insucces, se întreabă că, oare, nu el e de vină? Dacă da, regretă greșala și-l roagă pe Dumnezeu să repare ceea ce el a stricat; iar dacă nu se simte vinovat, primește, cu toată inima, umilirea. Dar, și în acest caz, se roagă lui Dumnezeu să se îndure a repara greșelile făcute.

Încă ceva de notat. Păstorul de suflete cu zel apostolesc, pe cât se poate, își alege un text scurt și cuprinzător. Elimină tot ce nu-i în concordanță cu scopul propriu zis al cuvântării. Totdeauna, are în vedere ca scopul predicii să fie acela de a câștiga inima și voința pentru adevăr: „*Ut veritas pateat, placeat, moveat*“. Introducerea n'o lungește, niciodată, prea tare, se silește să arate într'ansa, clar și hotărât, obiectul predicii și să deștepte interesul ascultătorilor față de el. Lucrurile, cari sunt de mare importanță pentru viața creștină, le amintește adeseori, cu ajutorul unor observări pe cari le intercalează în predica sa.

Nu-și alege pentru predică un astfel de subiect care s'ar referi numai la anumiți indivizi decât, doar, în cazul când ar ști să-l trateze în așa fel încât să fie instructiv pentru toți.

De pe amvon, nu spune glume, niciodată. Se silește să fie popular în privința gândurilor și al exprimării lor, dar niciodată în paguba demnității sale preoțești. Nu uită niciodată de aplicarea adevărului propovăduit, recomandă modalități și mijloace pentru înconștinarea intențiilor bune.

Nu dojenește, cu rost și fără de rost, nu folosește expresiuni aspre, fără să fie silit. Mustarea atunci are efect mai mare, când decurge, în mod nesilit, din felul de predare a adevărului. Predicatorul n'are decât s'o arate.

În fine, pomenește, uneori, cu câteva cuvinte binevoitoare, despre acele lucruri din comună cari, într'adevăr, merită recunoștință și laudă.

S. Ș.

Rob al păcatului

Nu tot învinsul ajunge rob; cel biruit de păcat însă, totdeauna. Fiindcă aci căderea e cu voia și dai dușmanului tocmai puterea cu care ar fi trebuit să-l zdrobești.

Libertatea e făcută spre bine: când se învoiește cu răul, abdică. E o putere făcută să crească, să îmbogățească; așa că atunci când lasă adevăratul bine pentru îndestulări trecătoare, decade, ajunge stăpânită de materia ce-i era dată spre lucrare. Omul ajunge în felul acesta „vândut păcatului“.

Tolstoi aseamănă pe păcătos cu un cal înhamat; care nu vrea să meargă, sau care merge rău; și-atunci, toate îi devin potrivnice: drumul, trăsura, vizitiul. Era liber să meargă bine ori rău; de urmărit însă nu-i liber; așa că e dus fără voie, e zmutit și împins în toate părțile. Universul e împilătorul celui ce-i conturbă rânduiala.

Păcătosul se împotrivesc însăși legei lui proprii; lege care e chiar el; încât călcându-o, își nesocotește propria ființă și se dă pe mâna puterilor întunecului. Aceste puteri nu fac altceva decât îl apasă și-l remușcă.

Fără îndoială că lucrarea aceasta se face cu întârzieri și sub diferite fețe. Păcătosului i se poate părea că nu-i bucurie mai mare și mai îndreptățită decât aceea pe care-o trăiește; deși, după vorba lui Pascal, starea aceasta nu schimbă nimic în păcătoșenia lui: „Odată ce ești rob, stăpânul te poate iubi și linguși mult și bine, căci tot rob rămâi. După vorbele dulci, cu siguranță, că o să vină și bătaia“.

Și lucru curios. În măsura în care-și dă seama păcătosul de libertatea lui, în aceeași măsură abuzează și renunță la ea. Păcatul e progresiv. Azi oul, mâine boul. Cu fiecare repetare a lui deprinderea de-a-l săvârși crește și nu mai stă în puterea păcătosului de-a rupe legăturile vechi ale acestui lanț care se lungește și se întărește. Voința poate ceea ce poate numai asupra viitorului și nu și a trecutului. Ce n'a făcut încă poate face; dar nu mai poate nimic împotriva a ceea ce-a făcut deja. Acolo, doar, căința și Dumnezeu mai pot îndrepta ceva.

Dar starea cea mai gravă e atunci, când pe lângă voință, se mai robește păcatului și mintea. Când păcatul devine sistematizat, când se inventează cu ea

argumente și teorii amăgitoare și pe placul păcatului.

Un păcătos ajuns acî, se înfășură în păcat ca într'o haină călduroasă. I-a intrat în vine. I-a devenit a doua natură. I se pare că altfel decât așa ar fi nefericit. Cu un cuvânt, a ajuns robul cel mai vrednic de plâns. I se pare lumină, viață, ceea ce nu-i decât umbră și moarte.

Omeneste, aci nu mai e nici o nădejde. E cum ar zice Leonardo da Vinci: „Un vas spart, după ce-a trecut deja prin foc“. Fiindcă cel nears, deși stricat, se mai poate îndrepta.

Noroc că peste toate acestea, a mai lăsat Dumnezeu minunea. Minunea darului.

Pr. Gh. Perva

Despre ce să predicăm?

La Duminica a 23-a după Rusalii (24 Octomvrie), — tema: **Mamona**.

Vindecând pe îndrăcitul din ținutul Gadarenilor, în schimb Iisus îi păgubește pe băstinași, căci duhurile rele din om au intrat în porci și astfel turma întreagă s'a aruncat în mare. Aflând oamenii din acel ținut despre pagubă, s'au adus, la Mântuitorul „și l-a rugat toată mulțimea ținutului Gadarenilor să se ducă dela ei, că erau cuprinși de frică mare“ (Lc. 8, 37). Pe când alte cetăți îl rugau să rămână (Io. 4, 40), Gadara îl alungă pe Hristos. Evanghelia de azi ne spune în aparență ca o scuză pentru atitudinea lor „că erau cuprinși de frică“. Dar această scuză aparentă mai mult îi acuză. Spun talmăcitorii sfințelilor scripturi că această „frică“ era teama de a nu-și mai pierde și alte avuții, dacă Domnul ar mai rămâne între ei. Ei doreau să rămână doar cu avuțiile lor, pe care le prețuiau mai mult decât mântuirea, pe care le-ar fi putut-o da Iisus Hristos. Bogăția cu mângăierea ei stăpâna atât de mult inimile acelor, încât au fost în stare să refuze mântuirea din pricina ei. Iată ce stăpân cumplit, gelos și exclusivist aveau acei oameni. Mărturisesc că dacă bogăția din vremurile de azi n'ar avea și acum aceleași pretenții ca în trecut, nici nu ne-am ocupa acum de ea. Dar fiindcă și acum stăpânește atâtea inimi, nu putem trece fără să-i arătăm, cu toată crusimea, deșertăciunea netrebnică.

*

Iisus era sărac de avuții. Și iubea pe cei săraci, făgăduindu-le împărăția cerurilor (Luca 6, 20). Dar aceasta nu înseamnă că pe cei bogați îi ura. Dimpotrivă el a adus mântuirea chiar în casa bogătaşului nedrept Zacheu când a văzut că acesta și-a desprins inima sa dela avuțiile nedrepte și și-a apropiat-o de Mântuitorul său (Lc. 19, 8—9). Deasemenea stătea de vorbă și cu no-

bilul fariseu Nicodim care venia noaptea la Iisus (Io. 3, 2) și a îndrăznit chiar să-l apere în fața dușmanilor săi de totdeauna (Io. 7, 50), iar împreună cu un alt bogătaş, Iosif din Arimateia și-a luat inima în dinți și au cerut dela Pilat trupul lui Iisus, ca să-l înmormânteze (Io. 19, 38—39).

Iisus nu ura pe bogați ca atare, dar ura bogăția, pentru că ea se împotriva mântuirii pe care el o va plăti cu prețul neprețuit al vieții sale. O probă concludentă este faptul că Hristos Domnul a privit „cu drag“ pe tânărul bogat care venise la dânsul cu întrebarea despre moștenirea vieții veșnice. Dar când i-a spus să-și împartă săracilor tot ce are, „el intristându-se de cuvântul acesta, s'a dus mâhnit, pentru că avea bogății multe. Și Iisus, uitându-se împrejur a zis ucenicilor săi: Cât de greu vor intra cei avuți în împărăția lui Dumnezeu!“ (Mc. 10, 17—23). Și lămurirea se face și mai vădită când Iisus adaugă că această îngrijorare îi privește pe aceia care „se încred în avuții“ (Mc. 10, 24). Această fascinație pe care aurul o exercită asupra oamenilor l-a făcut, așadar, pe Mântuitorul să i se împotrivescă din rășputeri: „Nu vă adunați comori pe pământ unde moliiile și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci vă adunați comori în cer, unde nici moliiile, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă nici nu le fură. Că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră“ (Mt. 6, 19—21). Nu pentru că e bogăție i se împotrivesc Hristos, ci pentru că ea cere inima toată a celui ce o posedă, sau mai bine zis: este posedat de ea. Ca o miasmă se ridică satanic o forță, din materia inertă care se chiamă avuție, și această forță vrea să stăpânească exclusiv toată ființa celui robit de ea. Și astfel omul, cea mai superioară dintre creaturi, ajunge un biet rob al materiei, al lucrurilor, pentru posesiunea cărora el uită de misiunea sublimă cu care Divinitatea i-a pecetluit existența, uită de suflet, de mântuire, de Dumnezeu (Osea 13, 6). În această privință cazul unuia dintre apostoli e concludent. Faptul că Iuda Iscarioteanul ținea punga cu avutul tuturor ucenicilor Domnului, a făcut din el fur (Io. 12, 6) și prin iubirea de argint vânzător ucigaș, iar la urmă sinucigaș. Astfel iubirea de avuție ajunge „rădăcina tuturor relelor“ — cum citim în Carte (I Tim. 6, 10). „Bogăția neîntrebuințată bine este o cetate a viciului“ (Clement Alexandrinul). Este o armă teribilă prin care Diavolul luptă împotriva lui Hristos. E cea mai înfricoșată plagă a omenirii. Din ea se nasc războaiele, împilările, specula, desfrâul, hoția, înșelăciunea... dăr cine ar fi'n stare să le înșire pe toate! Să ne gândim din cele ce vedem în jurul nostru: ce nu se vinde azi? Pentru cât mai mult aur oamenii își vând țara, trupul și su-

fletul. Aceasta l-a determinat pe un înțelept (Carlyle) să spună că „evanghelia lui Mamon este un crez trist”. Mamon este înțelesul biblic al acelei forțe blestemate ce emană din comorile pământesti care așung un nemilos stăpân al omului ce li se robește, și astfel „banii în mâinile sale sunt metalul care-l îngroapă de viu sub povara rece” (Papini): După ce înăbușe în om toate aspirațiile nobile (Mt. 13, 22), îl mai atrage la urma-urmei cu totul în întunecimea Gheenii.

Aripert, regele Longobarzilor se retrăsese dinaintea Goților învins. Iar fiindcă oamenii săi nemulțumiți conspirau împotriva lui, s'a hotărât să fugă în Franța. Având la sine mult aur luat din vistierie, ajunge la râul Tessino pe care vru să-l treacă înotând... Dar aurul prea greu îl trase la fund, și se înecă.

Nu se poate o icoană mai potrivită a bogăției care atrage și nimicește sufletul și trupul omului. Mamona! Cine este acest cumplit tiran al omenirii? Ca toate lucrurile Satanei: o părere, o înșelăciune. Mamona, materia care se credea de către adepții săi: veșnică și singură care-și putea proba existența, în opoziție cu spiritul, a ajuns azi „o himeră” (Hartmann). Lavoisier, cu principiul său care dăduse un certificat de permanență materiei, a fost depășit de cele mai noi descoperiri științifice care au dovedit că materia totuși se pierde fără să se poată dovedi unde a pierit (de ex.: radiumul). Bogăția, fiind materie, desigur este trecătoare. Are putere numai dacă te supui ei, dacă i te robești.

Din această vrajă ce robește vrea Iisus să ne smulgă: „Nu poți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona” (Mt. 6, 24). Aceasta este voia Domnului: Omul să fie stăpânul bunurilor pământesti, și nu stăpânit de ele. Materia să-i fie unealtă folositoare spre câștigarea mântuirii, nu să-și dureze din ea idol, ca și Izrailitenii odinioară vitelul de aur (Exod 32, 4), căruia să i se închine ca lui Dumnezeu căruia unuia se cuvina închinarea (Mt. 4, 10). Așa știm că neamul omenesc s'a născut cu porunca: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și stăpâniți-l” (Fac. 1, 28). Avem în sânge dreptul și porunca să fim stăpânii, și nu robii, pământului cu toate bogățiile lui pe care să le folosim spre alinarea multor suferințe și mizerii. Așadar avuția poate să fie o unealtă folositoare: câte biserici, spitale și orfelinate zidește! Dar poate fi și un tiran amarnic: câte dureri, și căderi sau crime nu săvârșește!

*

Care trebe să fie deci atitudinea noastră în viață față de bogăție? De stăpâni, nu de robi. De unde această atitudine creștină? Din conștiința că bogățiile sunt trecătoare. Sf. Vasilie

cel Mare spune că „dupăcum apa unui râu, venind din sus, atinge cele ce sunt dealungul malului și de îndată ce le atinge s'a și îndepărtat, tot asemenea și ușurința bogăției își are prezența foarte repede trecătoare și foarte alunecoasă, schimbându-se cu timpul dela unii la alții... Este mai cu puțință să țini apa în mâni decât să-ți păstrezi continuu bogăția. Deaceea foarte bine s'a zis: „Dacă va curge bogăția ca un râu, nu vă lipiți cu inima de ea” (Ps. 61, 10).

La Sf. Mare Mucenic Dimitrie (26 Octomvrie), — tema: **Bărbăția creștină.**

Nu odată, vorbind despre Sfinți vi i-am înfățișat în cele mai diferite ipostaze: ca ocrotitori, ca modele de imitat în ce privește lupta duhovnicească împotriva pornirilor josnice ale trupului, ca modele de sfințenie a vieții în vorbă și faptă, ca mijlocitori, ca pilde de nevinovăție sau de străduință neconținută spre mai bine. Sf. mare mucenic Dimitrie, a căruia pomenire o facem de astădată, ne poate fi la rândul său un perfect model de bărbăție creștină. Viața acestui neînfricat sfânt, așa cum este descrisă în cărțile bisericesti ne dovedește, că el a fost un veritabil erou al credinței în Hristos. Cântările praznicului de azi ni-l descriu „îmbrăcat cu bărbăția Duhului” de o „tărie nebiruită”, prin care „a biruit pe păgâni”.

*

Viața ne este întocmai așa cum ne-o înfățișează întâmplarea minunată istorisită de evanghelia de azi: o mare tulburată de furtună, pe care corăbiile sunt asvârlite încoace și 'ncolo peste crestele prăpăstioase ale valurilor amenințătoare. Pe marea Tiveriadei ucenicii aveau însă pe Iisus cu ei în corabie. Când primejdia le-a părut mai mare, ei l-au trezit — căci dormea — zicându-i: „Doamne, mântuește-ne, că pierim”. Iar el i-a mustrat: „Ce sunteți înfricoșați, puțin credincioșilor?” (Mt. 8, 25—26). Așa că după Iisus Hristos frica provine din puținătatea credinței. Deci întocmai ca și valurile mării înfuriat, viața cu necazurile și greutățile ei de tot felul trebuiesc înfruntate cu bărbăție. Acesta e un principiu de bază al creștinismului. Lași, fricoșii n'au ce căuta aci, pentru că le lipsește credința.

Un înțelept român (Nae Ionescu) definește creștinismul tocmai ca o înfruntare eroică a destinului și în special a suferințelor pe care viața ni le rezervă. Și compară acest spirit creștin cu elenismul clasic păgân care prin filosofia sa hedonistă (căutătoare de plăceri), ocolea destinul, în loc să-l înfrunte. „Nietzsche a crezut că poate arunca suprema insultă creștinismului, considerându-l drept o „morală a sclavilor” (Sklawenmorale).

E o eroare. Mai întâi creștinismul nu e morală. El depășește cu mult limita unor asemenea preocupări. De sclavi nu poate fi vorba, căci recunoașterea drepturilor la existență a durerii, nu duce la luptă împotriva ei — e drept, dar nu duce la resemnare. Creștinismul primește durerea ca o realitate, dar nu o neagă, ci o valorifică. Am mai amintit odată că în această privință totul se rezumă la atitudinea noastră în fața suferinței sau a greutăților vieții, atitudine care nu poate fi decât eroică.

De fapt Scriptura dela un capăt la celălalt este străbătută de acest îndemn dumnezeiesc: „Nu te teme; nu vă temeți“. Eroii credinței din toate vremurile și-au luat ca sprijin împotriva fricii pe Dumnezeu: „Domnul este sprijinul nostru... — spunea profetul David — deaceia nu ne temem chiar de s'ar răsturna pământul și munții s'ar muta în sânul mărilor“ (Ps. 45, 1—2). Acelaș lucru îl îndeamnă Domnul Dumnezeu și pe profetul Ieremia, în ziua chemării lui: „Nu te teme! Eu, Domnul, sunt cu tine să te măntuiesc“ (Ierem. 1, 8). Insuși Iisus a fost un erou, căci a înfruntat cu bărbăție toate atacurile vrășmașe, ori de unde veniau, iar în ceasul suprem s'a prezentat cu mâinile întinse pentru a fi legat și adus spre Jertfa supremă (Io. 18, 5). Putea să scape, prin mijloace naturale sau supranaturale, și totuși a înfruntat moartea pentru noi. Această pildă ne-o pune el însuși înainte, când cere învățăceilor săi, nu numai să nu se teamă, ca și cei din Vechiul Testament, dar să și îndrăznească: „In lume necaz veți avea, dar îndrăzniți, eu am biruit lumea“ (Io. 16, 33). Numai îndrăzneală se poate numi atitudinea lui Toma, atunci când Iudeii căutau să-l omoare pe Hristos, atitudine exprimată în cuvintele: „Să mergem și noi ca să murim cu el“. (Io. 11, 16). Dar mai vărtos după Pogortrea Duhului Sfânt frica și șovăirea au pierit și apostolii s'au schimbat cu desăvârșire, devenind oameni care și-au pus în joc și viața pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos (Fapte 15, 26). Și după dânsii generații nesfârșite au înfruntat și înfruntă mereu toate vicisitudinile și chiar moartea cu bărbăție admirabilă. Aceștia sunt sfinții și mucenicii: „oamenii de oțel“ — cum îi numește sf. Ioan Gură de Aur — adăugând că ei au stat cu bărbăție în fața persecutorilor „dupăcum oțelul lovit nu cedează, nu se moaie, ci fierul care-l oate se strică“.

Bărbăția este, așadar, virtutea morală prin care învingem greutățile și piedicile ce ni se pun în cale la săvârșirea binelui. Este forță spirituală care înfruntă viața, oricât de grea ar fi, și moartea, oricât de înfricoșată. Bărbăția e una din cele patru virtuți cardinale folositoare omului

(Înțelep. Solomon 8, 7), dintre care am vorbit deja despre înțelepciune și cumpătare. E importantă această virtute pentru că numai cu ajutorul ei rămânem neclintiți în lumina harului mântuitor. Frica n'are ce căuta în inima unui creștin ce are alături de sine pe Mântuitorul său. Nu numai dintr'un dispreț pentru lașitate ca atare, combatte doctrina creștină frica, ci mai vărtos din pricina că ea e un pericol pentru mântuire. De aceea aflăm frica pusă în cartea sfântă, chiar în fruntea păcatelor celor mai grele, ca: necredința, necurăția, uciderea, desfrânarea, idolatria (Apoc. 21, 8). Numai într'un singur caz frica ne este de folos și anume frica de păcat. „Nu vă temeți — zice Domnul — de cei cei ceucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă, ci temeți-vă mai vărtos de celce poate să piardă și trupul și sufletul în gheena“ (Mt. 10, 28). „Numai de un singur lucru caută să fugi: de păcat; și numai un singur refugiu caută să ai din fața celor rele: pe Dumnezeu“. Așa ne îndeamnă sf. Vasilie cel Mare, arătându-ne și izvorul îndrănelii noastre: la Dumnezeu.

Nu odată am admirat bărbăția unui Mucius Scaevola, care și-a întins dreapta sa deasupra focului și a ars o fiindcă a greșit de n'a ucis pe capul dușmanilor Romei. Dar mai remarcabil gest de bărbăție creștină a săvârșit unul anume Varlaam pe care păgânii îl aduseră înaintea statuei lui Iupiter, ca să-l silească să dea jertfă de tămăie. Nevrând el, chinitorii îi întinseră brațul deasupra focului și-i puseră tămăia în palmă: — „Lasă tămăia să cadă în foc!“ Varlaam strânse mâna în pumn și astfel îi arse pumnul, dar tămăia nu căzu pe foc. În acest pumn strâns energic, îngropat în flăcări, vedem icoana bărbăției creștine de pe vremuri și un îndemn pentru zilele noastre: Bărbăția în fața vieții și'n fața morții. Cine n'o dorește? Acela nu e creștin adevărat!

În apostolul de azi episcopul Timotei din Efes este îndemnat de sf. Pavel să lupte „ca un bun ostaș a lui Hristos“ (II Tim. 2, 3). Și nu odată acelaș apostol aseamănă pe creștin cu un ostaș înarmat cu adevărul, îmbrăcat cu platoșa dreptății, cu pavăza credinței și cu sabia Duhului care este cuvântul lui Dumnezeu (Efes. 6, 14-17). Prin acestea se întreține virtutea bărbăției.

B.

Informațiuni

■ *Hirotonie.* Marți în 12 Octombrie c. P. S. S. Părintele Episcop Andrei a hirotonit pe diaconul Fabius Serdineanțu de preot pentru parohia Tisa, prot. Gurahonț.

■ *Cântarea comună* la serviciile divine din biserică constituie o problemă desbătută de Adunarea

Arhiepiscopiei Bucureștilor și recent în cadrul acțiunii misionare a Arhiepiscopiei. Se constată că pretutindeni, unde ea s'a introdus, viața religioasă se înviorează.

La noi problema aceasta a fost desbătută și lămurită încă înainte cu câțiva ani. Unde se muncește în direcția aceasta, prin îndemnuri repetate către popor și prin corurile școlare și ale școlilor duminicale, rezultatele sunt binecuvântate.

■ *P. S. S. Vasken Balgian* a fost ales șef al cultului ortodox armean din România. Născut în București, a absolvit facultatea de litere și filosofie, cu seminarul pedagogic, și de zece ani funcționa ca profesor la școala armeană, la care în ultimii cinci ani avea și calitatea de director.

După hotărîrea consiliului bisericesc armean și aprobarea forurilor competente, P. S. S. Vasken Balgian a plecat în luna Septemvrie, împreună cu preotul Ignadios la Atena, iar aici în zilele de 29 și 30 Septemvrie a fost hirotonit de către arhiepiscopul Maslâmian.

Conform canoanelor cultului ortodox armean, noul arhieru trebuie să stea 40 zile retras la mănăstire. Înainte de a începe păstoria credincioșilor, P.S.S. Vasken se află plecat la o mănăstire din Suceava, unde armenii din România au patru locașuri de închinare și reculegere. (Univ.)

■ *Arhiepiscopul de York*, întors din Rusia Sovietică la Londra, a vorbit în fața ziaristilor despre călătoria sa la Moscova.

El a spus între altele că se menține în Uniunea Sovietelor exproprierea bisericilor. Bisericile continuă a fi proprietatea statului. Acesta nu dă subvenții, parohiile urmând să asigure funcționarea bisericilor prin daruri. Mănăstirile, cu excepția câtorva, sunt suprimate. În general preoții sunt în vârstă — a continuat arhiepiscopul de York — dar a întălnit și tineri, deși cei mai activi dintre ei sunt „luptători în prezent pe front“.

Arhiepiscopul a adăugat că învățământul religios este suprimat în școlile sovietice.

Școala de Duminecă

43. Program pentru Dum. 24 Oct. 1943.

1. *Rugăciune*: Tatăl nostru...
2. *Cântare comună*: Mărire. Binecuvintează și siflete al meu...
- 3—4. *Cetirea Evangheliei* (Luca 8, 26—39) și *Apostolului* (Efeseni 2, 4—10) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: De Tine se bucură. (70 Cânt. rel p. 121).
6. *Cetire din V. T.*: Porunca II. dz. (Calea Mântuirii Nr. 8. dia 26 Iulie 1942).
7. *Povește morale*: Sfaturi împotriva leneviei și a vicleniei. (Pildele lui Solomon c. 26).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Sfânt e Domnul Savaot. (Dela Liturghie).
10. *Rugăciune*: Doamne, îndurate și milostive... (Liturghier pg. 170, la Lit. în. sf.)

(A se vedea „Instrucțiunile“ din Nr. 1/1943).

A.

Nr. 4136/1943.

Concure.

I.

Se publică concurs *din oficiu, cu termen de 15 zile*, pentru îndeplinirea prin numire a parohiei vacante misionară *Sânleani-Livada*, protopopiatul Arad.

Venite:

1. Salarul dela Stat.
  2. Stolele legale.
  3. Ajutor lunar dela Consiliul Eparhial.
- Parohia este de clasa treia.

II.

Se publică concurs *din oficiu, cu termen de 15 zile*, pentru îndeplinirea prin numire a parohiei de clasa *doua (II) Vața de jos*, protopopiatul Hălmațiu.

Venite:

1. Salarul dela Stat.
2. Stolele și birul legal.
3. Ajutor lunar dela Consiliul Eparhial.

III.

Se publică concurs *din oficiu, cu termen de 15 zile*, pentru îndeplinirea prin alegere a parohiei de clasa *doua (II) Susani*, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiunea parohială 20 jug.
2. Stolele și birul legal.
3. Salarul dela Stat.

Reflectanții pentru parohia Susani se vor prezenta în sfânta biserică pentru a servi, cuvânta și a face cunoștința credincioșilor.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Preoții numiți respective ales, vor achita impozitele după beneficiul preoțesc din al lor.

Arad, la 12 Octomvrie 1943.

† *Andrei*

Episcop.

Traian Cibian

cons., ref. eparhial.

Nr. 4199/1943.

Se publică concurs cu termen de 8 zile pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc la parohia *Sâmbăteni* din protopopiatul Radna.

Venite:

1. Salarul dela Stat.
2. 8 jughere pământ arabil în hotarul comunei și
3. stolele legale.

Indațoriri:

1. A conlucra cu preoții locali la toate serviciile bisericești.

2. A instrui cor bisericesc din elevii școlii primare.

3. A suporta impozitele după beneficiu.

Cererile se vor înainta Vener. Consiliu Eparhial. Pot candida și studenții în teologie.

Arad, la 5 Octomvrie 1943.

† *Andrei*

Episcop.

Prof. Caius Turicu

consilier, ref. eparhial.